

ÅRSBERETNING 2015

Transparency International er den førende globale bevægelse i kampen mod korruption. Organisationen består af mere end 100 afdelinger verden over samt et internationalt sekretariat i Berlin. Vi dokumenterer og skaber opmærksomhed om problemerne med korruption og samarbejder med regeringer, erhvervsliv og civilsamfund om at implementere mekanismer, der effektivt modvirker korruption

FORORD

2015 blev året hvor Transparency International Greenland (TIG) blev anerkendt som fuldgældigt Chapter i Transparency International. Men det er langt fra den eneste milepæl som blev passeret i det forgangne år. Fundamentet for at få Grønland med i Global Corruption Barometer er blevet lagt, og i 2016 vil Grønland for første gang kunne sammenlignes med andre lande, når det gælder befolkningens opfattelse af korruption.

I TIG er vi også glade for at vores gode samarbejde med andre giver resultater. Den grønlandske NGO-koalition har sat en stærk dagsorden om borgerinddragelse, og et godt samarbejde med myndighederne har også været i fokus i 2015. Eksempelvis har Grønland fået flere whistleblow-

er-ordninger, og en antikorrupsionspolitik for embedsfolk der samarbejder med råstofsektoren.

Og nej, hverken borgerinddragelse, whistleblower-ordninger eller antikorrupsionspolitik er perfekte. Men det er kæmpe skridt i den rigtige retning.

Nu skal der følges op på disse fremskridt, og vi glæder os til arbejdet i 2016.

Venlig hilsen
Bestyrelsen i Transparency International Greenland

Anita Hoffer, formand,
Jakob Strøm, Tine Pars, Ivalo Egede, Dora Dreschel

LEDELSESBERETNING

HOVEDAKTIVITET

Transparency International Greenland er en NGO, der arbejder for forebyggelse af korruption i Grønland som et lokalt chapter af den internationale organisation Transparency International. Transparency International Greenland blev i 2015 godkendt som Nationalt Chapter.

Foreningens formål er at forebygge korruption, både nationalt og internationalt, i samarbejde med Transparency International. Korruption defineres som misbrug af betroet magt for egen vindings skyld. Foreningen bekæmper korruption ved at arbejde for vidtgående offentlighed i forvaltningen, åbenhed i virksomheder og generel gennemsigtighed i samfundet samt ved i øvrigt at udbrede oplysning om korruption og dens skadevirkninger.

Foreningen forpligtiger sig til at følge Transparency International's retningslinjer ved:

- Opmærksomt at følge lovgivning, administrativ praksis m.v. i både private og offentlige organisationer med henblik på at konstatere adfærd, der fremmer eller negligerer korruption, og dernæst at
- Gøre opmærksom på eventuelle svagheder og stille forslag til forbedringer.

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD

Aktivitetsniveauet er fortsat højt, men er hæmmet af manglen på et permanent sekretariat og et mere stabilt økonomisk grundlag. Transparency International Greenland var særdeles aktiv omkring offentlige høringer og møder, både alene og i samarbejde med NGO koalitionen. I 2015 påbegyndtes 'Projekt Nationalpark', hvis formål - med Nationalparken som case – er at forbedre borgerinddragelsen.

Stifteren af Transparency International Peter Eigen besøgte Grønland og der blevet udgivet følgende i 2015: *Hvilke udfordringer møder Grønland, når FN's konvention mod korruption træder i kraft for Grønland?*, *Håndbog om offentlig ansattes ytringsfrihed 2.* reviderede udgave og *Håndbog i korruption.* www.transparency.gl.

Årets resultat blev et overskud på 302 t.kr. mod et overskud på 17 t.kr. i 2014. Foreningens økonomi hviler dels på medlemsbidrag og dels på donationer fra fonde. I 2015 har GrønlandsBANKEN's Erhvervsfond bl.a. givet 200 t.kr. til understøttelse af projekter og til drift af sekretariatet. Naalakkersuisuts Pulje til støtte af uafhængig research har givet 250 t.kr. til Projekt Bedre Borgerinddragelse med Nationalparken som case. Dette projekt forventes videreført i 2016.

2015 MILEPÆLE

FIGUR 1

- **Februar/marts:** Antikorruptionspolitik for Råstofdirektoratet
- **Marts/april:** Håndbog om offentligt ansattes ytringsfrihed lanceres
- **April:** Generalforsamling og debatemøde om offentligt ansattes ytringsfrihed
- **April:** Whistleblowerordning i Grønlands Selvstyre
- **Maj:** Besøg af Transparency Internationals stifter, Peter Eigen
- **Juni:** Officiel status som Chapter i Transparency International
- **August/september:** Formand Anita Hoffer deltager i Annual Membership Meeting i Malaysia
- **September:** GAP-analyse. Hvilke udfordringer møder Grønland når FN's konvention mod korruption træder i kraft for Grønland?
- **Oktober:** Bedre borgerinddragelse – SÅDAN, Projekt Nationalparken
- **November:** Forberedelse til Global Corruption Barometer

Som det kan ses af figuren, har der været mange aktiviteter som peger frem, og angiver en positiv retning. Internationalt set er Chapter-status og Global Corruption Barometer uhyre vigtige skridt, fordi en international ramme til at modarbejde korruption giver Grønland nye muligheder. Muligheder når vi skal samarbejde med andre, men også når vi arbejder med os selv og vores land. En solid og bredt funderet forståelse af korruptions negative effekt på den vigtige "Nation Building" som foregår i Grønland, er en hjælp til at nå i mål. Vi skal skabe vores eget ståsted, men undervejs skal vi lære af andres succeser og fejltagelser.

I Selvstyret der også sket vigtige tiltag, eksempelvis antikorrupsionspolitik for embedsfolk der samarbejder med råstofsektoren og whistleblowerordninger. TIG skal ikke tage æren for disse vigtige fremskridt. Det skal de politikere og embedsfolk, som har lyttet til befolkningens ønske om større åbenhed. TIG er blevet inddraget i forarbejderne, haft god dialog og mulighed for at rådgive med den viden vi sid-

der inde med. Det er vi stolte af. Fordi det er en vigtig del af den rolle vi gerne ser organisationen spille i samfundet.

Det betyder ikke at TIG vil holde op med at være vagthunden, der bider fra sig og står frem og kritiserer. Den rolle er vi glade for, og den skal vi fastholde og udvikle. Men vi skal også udvikle samarbejdet og den gode dialog, så vi sammen kan sikre et åbent og korrupsionsfrit Grønland.

UDGIVELSER OG ANALYSER

HÅNDBOG OM OFFENTLIGT ANSATTES YTRINGSFRIHED

I begyndelsen af 2015 udgav TIG Håndbog om offentligt ansattes ytringsfrihed, og udgivelsen blev fulgt op med debatarrangement. Udgivelsen belyser på en enkel måde og med brug af eksempler, de dilemmaer som offentligt ansatte og deres arbejdsgivere kan befinde sig i, når det kommer til ytringsfrihed. Udgivelsen blev positivt modtaget af organisationer og arbejdsgivere. Håndbogen kan downloades fra transparency.gl.

GAP-ANALYSE

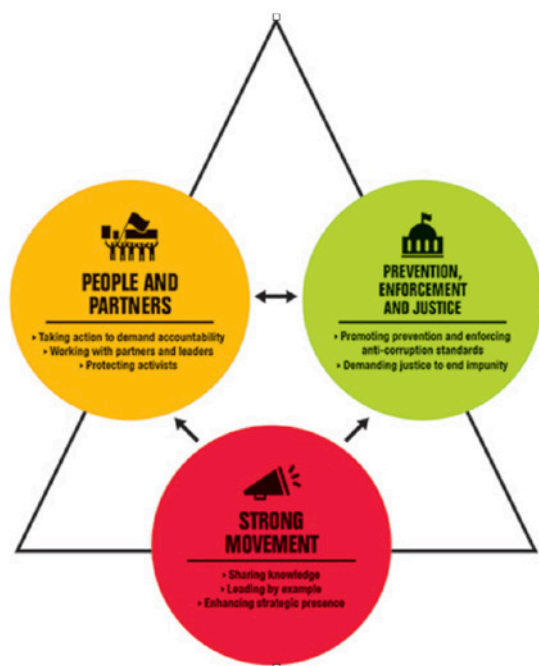
Sammen med Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Grønlands Erhverv har TIG udarbejdet en GAP-analyse i forhold til FN's konvention mod korruption og Århuskonventionen, som Grønland endnu ikke har tilsluttet sig. Hensigten med GAP-analysen er at give indsigt i, hvor Grønland

har de største udfordringer for at leve op til FN's konvention om antikorrupsion. Derved bliver det muligt at få viden om, hvilke initiativer der kan løfte niveauet for antikorrupsion i Grønland. Analysen blev afleveret til Inatsisartuts Lovudvalg. I de senere år har der jævnligt været fremsat forslag om at drøfte konventionen i Inatsisartut. På efterårssamlingen 2014 nåede man således, inden udskrivningen af valget 2014, at henvise et forslag om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at Grønland bliver omfattet af FN's konvention mod korruption til viderebehandling i det Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske udvalg. Konventionen er i dag tiltrådt af 173 lande og er derfor en af de mest udbredte FN konventioner, selvom der stadig er lang vej til, at den er effektivt implementeret i alle medlemslande. Med analysen håber TIG og samarbejdspartnerne at Inatsisartut-medlemmerne har et grundigt belyst grundlag forud for beslutning om en eventuel tiltrædelse. TIG følger lovinitiativerne med interesse.

ØVRIGE AKTIVITETER

BESØG AF PETER EIGEN

I maj var stifteren af Transparency International, den tyske jurist Peter Eigen, på besøg i Grønland. Peter Eigen holdt et offentligt foredrag på Ilisimatusarfik og havde også møder med flere medlemmer af Naalakkersuisut.

ANNUAL MEMBERSHIP MEETING, MALAYSIA

Det var første gang, at TIG deltog som fuldgyldigt chapter på det årlige medlemsmøde, som blev afholdt i Malaysia. Vi blev derfor budt særlig velkommen (sammen med Jamaica og Kosovo). Programmet var bygget op med flere sideløbende workshops, og særligt to input vil formentlig danne grundlag for fremtidigt arbejde i TIG:

- I Slovakiet er der indført fuld transparens i offentlige indkøb og udbud ved lov. Alle kommuner har således på deres hjemmeside offentlige kontrakter, udbud, indkøb, regninger m.m. liggende. Og samtlige nationale kontrakter kan findes på en statslig hjemmeside. Offentlige kontrakter er først gældende, når de er uploadet på de respekti-

ve hjemmesider.

- I Norge er der et stærkt samarbejde med kommuner, og det norske chapter af TI hjælper dem med at skabe gennemsigtighed. I Norge er kommunerne medlemmer af det norske chapter.

Det er to eksempler som kan bruges fremadrettet som inspiration.

BEDRE BORGERINDDRAGELSE – SÅDAN

Sammen med NGO-koalitionen har TIG et klart mål om at forbedre og styrke borgerinddragelsen i Grønland, særligt i lovgivningsprocessen. Med Nationalparken som case har TIG i 2015 påbegyndt et fler-årigt projekt, der skal fungere som model for en engagerende måde at inddrage borgerne. Projektet lagde ud med en konkurrence om bedre borgerinddragelse, og dernæst en konference om samme emne, hvor der blev set på både gode og mindre gode erfaringer.

Næste skridt er – såfremt finansieringen falder på plads – at oprette et landsdækkende borgerpanel via internettet, som kan bruges i forbindelse med borgerinddragelse. I første omgang som et pilot-projekt fortsat med Nationalparken som udgangspunkt.

GLOBAL CORRUPTION BAROMETER

I dag er Grønland lidt en bar plet på landkortet når det kommer til målinger af korruption. Det bliver der ændret på nu. I 2015 er det lykkedes, med uvurderlig hjælp fra sponsorer, at få finansieret, at Grønland kommer med i Transparency International's Global Corruption Barometer (GCB), hvor de enkelte landes befolkning bliver spurgt til deres vurdering af udfordringerne med korruption. GCB er baseret på telefoninterview, og alle kan i princippet blive ringet op, og blive spurgt ind til deres opfattelse af korruption og de udfordringer der følger. Det er et internationalt anerkendt analysefirma der gennemfører interviewsene og spørgsmålene er også de samme over hele verden. Resultaterne offentliggøres medio 2016.

FORVENTNINGER TIL 2016

Transparency International Greenlands strategi 2016-2020 er bygget op efter principperne i Transparency Internationals strategi 2020 *Together Against Corruption* men er naturligvis tilpasset TIGs situation.

Bestyrelsen vil bruges sin tid, der hvor vi har størst effekt. Det betyder, at hvis vi vurderer, at bedste resultat kan opnå ved lobbyarbejde, så er det den vej, vi vil gå og efterfølgende orientere om vores resultater. Men hvis vi vurderer, at en indsats kræver generel folkelig opbakning, så vil vi gøre, hvad vi kan for at opnå den, fx via kampagner.

Det er afgørende, at vi fastholder en sober og neutral vidensbaseret linje i organisationen også selvom andre måtte forsøge at tilskrive os motiver, som TIG hverken har eller ønsker. Vi er overbeviste om, at transparens i beslutningsprocesser er et effektivt middel til at bekæmpe korruption. Tilsvarende mener vi, at borgerinddragelse er et middel til ægte demokrati og dermed også gennemsigtige beslutninger. Vi tror på, at gennem transparens, borgerinddragelse og demokrati kan vi bidrage til Grønlands proces for nationbuilding.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

EN GLOBAL BEVÆGELSE I KAMPEN MOD KORRUPTION

TI's vision er at sikre en verden, hvor regeringer, politik, erhvervsliv, civilsamfund og menneskers dagligliv er fri af korruption ved at promovere transparens, ansvarlighed og integritet på alle niveauer og i alle sektorer. Organisationen består af mere end 100 chapters verden over samt et internationalt sekretariat i Berlin. TI dokumenterer og skaber opmærksomhed om problemerne med korruption og samarbejder med regeringer, erhvervsliv og civilsamfund om at implementere mekanismer, der effektivt modvirker korruption.

De nationale chapter er uafhængige civilsamfundsorganisationer, som er registreret i hjemlandene og internationalt forbundet med TI. Hvert chapter har egen bestyrelse og medlemsbasis, strategiske prioriteter, projekter og er ansvarlig for at skaffe sin egen finansiering. TI's sekretariat i Berlin støtter chapterne med viden og værktøjer (såsom Corruption Perception Index, Global Corruption Barometer, NIS-metoden etc.) men skaffer ikke finansiering til

sådanne projekter. Det internationale sekretariat organiserer desuden årlige regionale og globale møder, hvor chapter udveksler erfaringer, udformer nye samarbejder og deler seneste viden om forskning, initiativer og resultater opnået i TI som helhed.

Transparency International Greenland (TIG) er en del af denne struktur og støtter op om TI's vision. Mens der allerede i dag findes korrupte praksiser og mangel på transparens, som bør adresseres af TIG, så er vores primære målsætning at forhindre korruption i at få fodfæste i den hurtige udvikling i råstofsektoren.

Civilsamfundsorganisationerne i Grønland er små og dårligt finansierede, hvilket efterlader et tomrum uden stærke kritiske instanser til at følge udviklingen og holde politikere og embedsmænd ansvarlige for. Også medierne mangler ressourcer og kompetencer til at indtage kritiske positioner. En sådan rolle kræver viden og teknisk ekspertise.

TIG'S SAMMENSÆTNING

Bestyrelsen har fem medlemmer og to suppleanter, der er valgt ved TIG's generalforsamling i april 2015. Ultimo december 2014 bestod bestyrelsen af:

Anita Hoffer, formand,
Jakob Strøm, Tine Pars, Ivalo Egede, Dora Dreschel
Bolette Maqe Nielsen (suppleant), Jørgen Chemnitz (suppleant)

Bestyrelsen har tilknyttet to ekspertmedlemmer, der ikke har stemmeret: Anne Mette Christiansen og Thomas Trier Hansen.

FONDE OG DONATIONER

- GrønlandsBANKENS Erhvervsfond; kr. 200.000 til drift af Sekretariat samt understøttelse af projekter.
- Tips & Lotto Pulje C; kr. 75.000 til lokaler.
- Grønlands Råd for Menneskerettigheder Fællespuljen: TIG i samarbejde med CSR Greenland kr. 50.000 Guide til menneskerettigheder i Grønland. TIG i samarbejde med Grønlands Erhverv kr. 15.000 til oversættelse af Gap-analyse "Hvilke udfordringer møder Grønland, når FN's konvention mod korruption træder i kraft for Grønland?".
- Formandens Departement; kr. 250.000 til Projekt Nationalparken – informationskampagne.
- Tele Greenland; frit internet i sekretariatet.
- Grønlands Erhverv; Assistance til bogføring.
- Global Corruption Barometer; GrønlandsBANKEN kr. 10.000, Bank Nordik kr. 5.000, Royal Greenland kr. 5.000, Grønlands Erhverv kr. 5.000.

